[illegible]ในพิธีฝังศพ

นายเ[illegible]ลิต วิทยวิโรจน์

อนุสรณ์ในพิธีฝังศพ

นายโฆสิต วิทยวิโรจน์

ณ สุสานของตระกูล *"วิทยวิโรจน์"*

ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

๙ มีนาคม ๒๕๑๒

11049

คำนำ

เนื่องในพิธีฝังศพ นายโฆสิต วิทยวิโรจน์ ณ สุสานของตระกูล ลูก ๆ ได้จัดพิมพ์หนังสืออนุสรณ์ ไว้เป็นที่ระลึกถึงท่าน สำหรับแจกแก่ผู้ที่เคารพนับถือ และญาติมิตรที่มาร่วมงาน

หนังสือเล่มนี้ ได้รวบรวมจากเกล็ดความรู้ ซึ่งคุณพ่อได้จดบันทึกไว้ และคุณลินจง โปษยานนท์ แห่งกรมสรรพากรได้กรุณาเรียบเรียงเรื่องเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดาให้ จึงขอขอบคุณ ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

หากหนังสือเล่มนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ท่านผู้อ่าน ก็ขอให้กุศลนั้น จงอำนวยผล แก่วิญญาณของคุณพ่อ จงได้บรรลุซึ่งอิฐวิบูลย์มนูญผล ในสัมปรายภพ ตามที่จะพึงมีพึงได้ทุกประการ เทอญ

ขอได้รับความขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

จากคณะเจ้าภาพ

๙ มีนาคม ๒๕๑๒

คำไว้อาลัย ณ สุสาน

ลูกนำพ่อมานี่อย่างมีเกียรติ
เอาร่างเหยียดลงวางอย่างถนอม
ท่ามกลางความอาลัยใจโศกตรอม
ดอกไม้หอมวางให้พ่อได้ดม

พักที่นี่เถิดหนอพ่อที่รัก
ณ ที่พักแสนสงบสบสุขสม
พ่อจากไปดีแล้วแคล้วทุกข์ตรม
สำราญรมย์อยู่ที่นี่ชั่วนิรันดร์

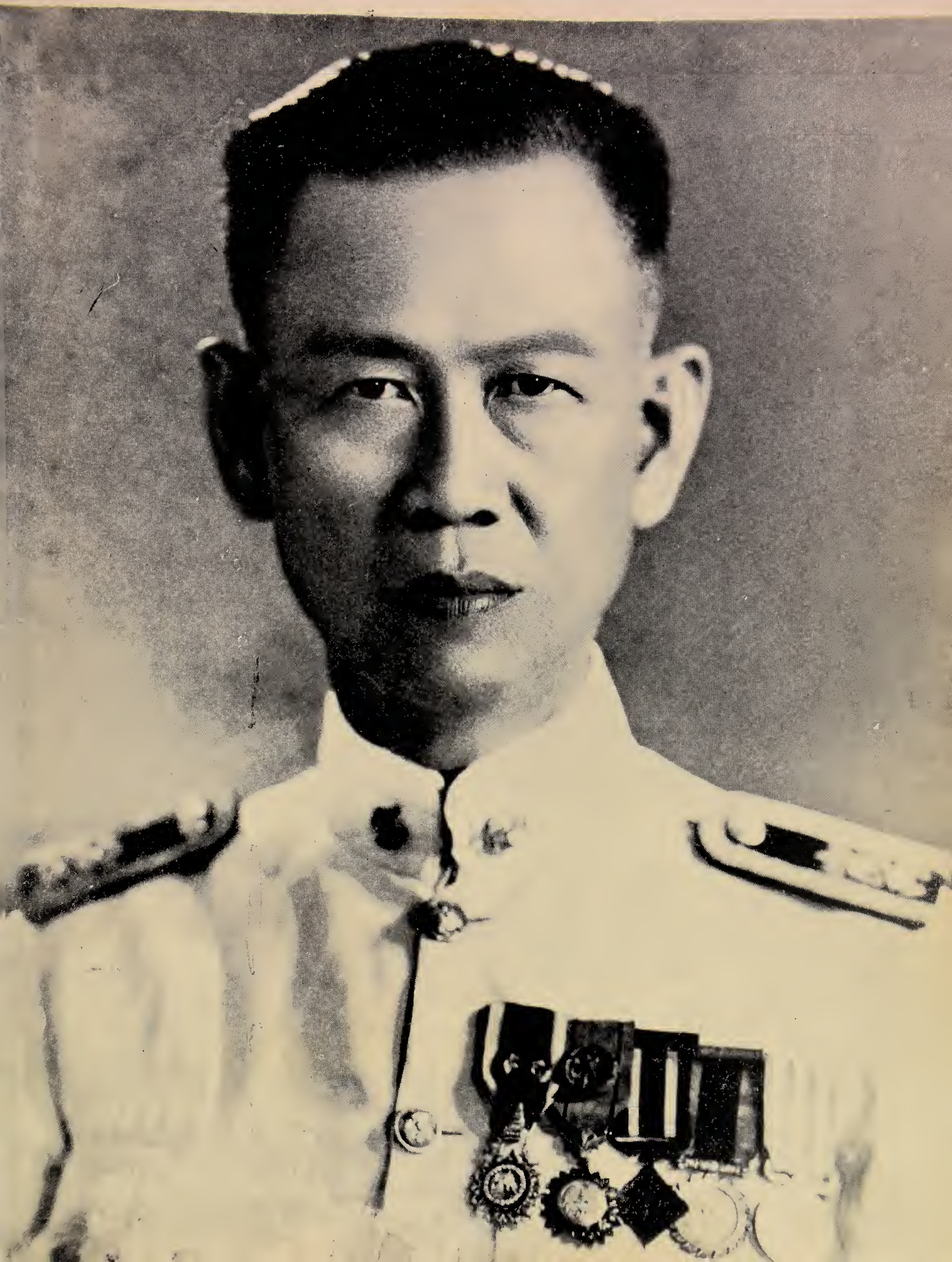
ด้วยความอาลัยรัก

จากลูก

■ **นายโฆสิต วิทยวิโรจน์**

ชาตะ ๑๒ ตุลาคม ๒๔๓๙

มรณะ ๑๑ มกราคม ๒๕๑๒

โมสิต วิทยาโรจน์
ชาตะ 12 ต.ค. 2439
มรณะ 11 ม.ค. 2512

ประวัติ

นายโมสิต วิทยวิโรจน์ เกิดเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๓๙ ที่ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เป็นบุตรคนเดียวของนายตุ้ยและนางขุ้น วิทยวิโรจน์

การศึกษา

พ.ศ. ๒๔๕๒ ได้เข้าศึกษา ณ โรงเรียนเสลัมพณ์พิทยากร จังหวัดชลบุรี

พ.ศ. ๒๔๕๘ สอบวิชาชั้นสำรองปลัดอำเภอ ได้ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

พ.ศ. ๒๔๗๔ สอบวิชาชั้นสัญญาบัตร กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง ตามพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน ได้เป็นที่ ๗ ทั่วราชอาณาจักร ที่ ๑ สำหรับมณฑลปราจีณ

พ.ศ. ๒๔๘๐ สอบธรรมศึกษา ชั้นตรีสนามหลวง ได้ที่จังหวัดนครนายก

การรับราชการ

นายโมสิต วิทยวิโรจน์ เริ่มเข้ารับราชการในกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง และได้ดำรงตำแหน่งตามลำดับดังต่อไปนี้

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๔๕๗	เสมียนแผนกสรรพากร อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา
วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๔๖๑	สมุห์บัญชีฝีน อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๔๖๕	สมุห์บัญชีฝีน อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก
วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๔๖๖	สมุห์บัญชีฝีน อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก
วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๖๖	สมุห์บัญชีแผนกสรรพากร อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก
วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๔๖๙	สมุห์บัญชีแผนกสรรพากร อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๔๗๖	ได้เลื่อนเป็นข้าราชการชั้นตรี ได้รับแต่งตั้งเป็นสรรพากร จังหวัดปราจีนบุรี
วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๔๗๘	สรรพากรจังหวัดนครนายก
วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๔๗๘	ได้เลื่อนเป็นข้าราชการชั้นโท
วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๘๒	สรรพากรจังหวัดระยอง
วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๔๘๕	สรรพากรจังหวัดชลบุรี
วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๔๘๗	หัวหน้าแผนกหัวเมือง กองข้าว
วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๔๘๘	สรรพากรจังหวัดสมุทรสงคราม

วันที่ ๑ มกราคม ๒๔๙๐ สรรพากรจังหวัดฉะเชิงเทรา
วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๔๙๒ สรรพากรจังหวัดพิจิตร
วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๔๙๖ สรรพากรจังหวัดพิษณุโลก
วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๔๙๘ ได้ขอลาออกจากราชการ เพื่อรับบำนาญ เหตุรับราชการนาน รวมเวลาราชการทั้งสิ้น ๔๐ ปีบริบูรณ์

ระหว่างรับบำนาญได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกสภาจังหวัดชลบุรี
ระหว่างรับราชการได้เขียนหนังสือไว้หลายเล่ม เท่าที่รวบรวมได้มีดังนี้

เล่มที่ ๑ *คำอธิบายพระราชบัญญัติภาษีการซื้อน้ำตาล* ฉบับที่ ๑ และที่ ๒
รวบรวมและเรียบเรียง โดยนายโฆสิต วิทยวิโรจน์ สรรพากรจังหวัดชลบุรี พ.ศ. ๒๔๘๗ สงวนลิขสิทธิ์

เล่มที่ ๒ *พระราชบัญญัติการบัญชี พุทธศักราช ๒๔๘๒*
ฉบับแก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๖
รวบรวมตัวบทกฎหมาย พร้อมด้วยคำอธิบายกับบัญชีตัวอย่าง
รวบรวมโดย นายโฆสิต วิทยวิโรจน์ สรรพากรจังหวัดพิจิตร
สงวนลิขสิทธิ์

เล่มที่ ๓ *ประมวลรัษฎากรว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่* พร้อมด้วยกฎกระทรวงการคลัง และคำอธิบายการปฏิบัติว่าด้วยการสำรวจรังวัดพื้นที่ดิน และวิธีแสที่ดิน กับมีรูปสมมุติไว้ให้ดูเป็นตัวอย่าง

รวบรวมและเรียบเรียงโดย นายโฆสิต วิทยวิโรจน์ สรรพากรจังหวัดพิษณุโลก
พ.ศ. ๒๔๙๗
สงวนลิขสิทธิ์

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ระหว่างรับราชการได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ดังนี้

วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๔๗๘ ได้รับพระราชทาน เหรียญพิทักษ์รัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๔๘๐ ได้รับ พระราชทาน เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์เบญจมาภรณ์ช้างเผือก

วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๔๘๒ ได้รับ พระราชทาน เครื่องราช อิสริยาภรณ์จตุถาภรณ์มงกุฎไทย

วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๔๘๓ ได้รับพระราชทานเหรียญจักรพรรดิมาลา

วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๔๘๔ ได้รับ พระราชทาน เครื่องราช อิสริยาภรณ์จตุถาภรณ์ช้างเผือก

วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๓ ได้รับ พระราช ทาน เหรียญ บรมราชาภิเษก

นายโฆสิต วิทยวิโรจน์ ได้อุปสมบท ณ วัดวังกระโจม อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๐ โดยมีสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ เป็นองค์อุปัฌชาย์

มีบุตรธิดาซึ่งเกิดจาก **นางผุดผาด วิทยวิโรจน์** รวม ๑๐ คน คือ

๑. **นายประพฤติ วิทยวิโรจน์**

ผู้จัดการบริษัทไทยประสิทธิ์ประกันภัย สาขาปราจีนบุรี

๒. **นางบุญพึ่ง อักษรดิษฐ์**

เจ้าของและผู้จัดการโรงเรียนบุญพึ่งวิทยา ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

๓. **นายรังสิต วิทยวิโรจน์** ธ.บ.

สำนักงาน ก.ต.ภ.

๔. **นางพิสมัย วิทยวิโรจน์** อนุปริญญาพยาบาลศิริราช

โรงพยาบาลคุ้กเคาตี้ ชิคาโก สหรัฐอเมริกา

๕. **นางประไพ แสงทอง**

พยาบาลประจำสุขศาลาเปร็ง จังหวัดฉะเชิงเทรา

๖. **นางสาววิไลวรรณ วิทยวิโรจน์** พ.ม., กศ.บ.

ครูใหญ่โรงเรียนวัดรวก อำเภอบางกอกน้อย จังหวัดธนบุรี

๗. **นายประพันธ์ วิทยวิโรจน์** ป.ป., กศ.บ.

อาจารย์วิทยาลัยครูเชียงใหม่

๘. **นางอรพินท์ วิสุทธินันท์** ป.ป., กศ.บ.

โรงเรียนราษฎรอำรุง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

๙. **นางผุสดี กลิ่นศรีสุข**

กองคลัง มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช

๑๐. **นายบัณฑิต วิทยวิโรจน์** ป.กศ. สูง

ครูใหญ่โรงเรียนบุญพึ่งวิทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

นายโฆสิต วิทยวิโรจน์ ได้ป่วยเป็นโรคแผลในกระเพาะ เมื่ออายุได้ ๖๙ ปี ได้เข้าโรงพยาบาลศิริราช เพื่อผ่าตัด เมื่อหายจากโรคนี้ได้ป่วยเป็นโรคเส้นประสาท เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลประสาทและโรงพยาบาลศรีธัญญา นายแพทย์บอกไม่มีทางรักษาให้หายได้ จึงรับมารักษาตัวที่บ้านเชิงสะพานพระรามหก พระนคร แต่เนื่องจากมีเจตนาอันแรงกล้าที่จะกลับมาตายที่บ้านเกิด ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ในบั้นปลายของชีวิต จึงมาพักรักษาตัวอยู่ที่บ้านนาเกลือ และถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๑๒ เวลา ๒๐.๔๙ น. สิริอายุได้ ๗๒ ปี ๒ เดือน ๒๙ วัน

แด่ . . . . คุณพ่อโมสิต วิทยวิโรจน์

ประพันธ์คำอาลัยพ่อไว้มั่น
ท่านสั่งไว้ก่อนวายให้ผังดิน
พระคุณพ่อก่อเกิดกำเนิดลูก
ชีวิตลูกพ่อปลุกปล้ำให้จำรูญ
พ่อ เมตตา กรุณาโอฬาร์มหันต์
พระคุณพ่อยิ่งตะวันดวงจันทรา
แม้นเอาพื้นนภางค์ต่างกระดาษ
ขุนคีรีต่างปากกามารำพัน
บัดนี้ร่มโพธิ์ทองต้องตักษัย
เคยเห็นหน้าไม่เห็นหน้าน้ำตาคลอ
วิญญาณพ่ออยู่ไหนจงได้เกิด
ชาติหน้าเล่าลูกก็ขอร่วมบุญ

เป็นกตัญญูตาบิดาถวิล
ลูกลูกยินดีสนองครรลองตระกูล
จิตพันผูกรักห่วงใยไม่เสื่อมสูญ
พ่อเกื้อกูลเกลาจิตให้วิชชา
คุณพ่อนั้นแสนประเสริฐเทิดเกศา
ยิ่งใหญ่กว่าฟ้าดินสิ้นทั้งนั้น
น้ำหมึกวาดจุ่มจ้วงห้วงมหรรณพ์
จารึกคุณพ่อชั่วกัลป์ก็ไม่พอ
ลูกอาลัยอาดูรถึงคุณพ่อ
แต่เพียงขอจำรำพระคุณ
อย่างประเสริฐในภพอันอบอุ่น
ร่วมสกุลพ่อทุกชาติทุกชาติเทอญ.

จาก ลูกที่แสนอาลัยคุณพ่อ

คุณพ่อของลูก

สิ่งที่ลูก ๆ ทุกคนของคุณพ่อภูมิใจที่สุดคือ *ชีวิตและการต่อสู้ตั้งตัวของคุณพ่อ* คุณพ่อไม่ได้เกิดมาในกองเงินกองทองเหมือนเขาอื่น ท่านเป็นบุตรชายคนเดียวของคุณปู่คุณย่าซึ่งเป็นชาวบ้านธรรมดา มีอาชีพค้าขาย อยู่ที่ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี คุณพ่อกำพร้าบิดาตั้งแต่อายุได้ ๑ ปีเศษ และหลังจากนั้นอีก ๘ ปีก็ต้องกำพร้ามารดาอีก ชีวิตของคุณพ่อจึงระหกระเหินต้องต่อสู้ชีวิตด้วยลำแข้งของตัวเอง และอาศัยข้าวก้นบาตร อดมื้อกินมื้ออยู่ตลอดมา พระคุณเจ้าเจ้ามีอุปการะคุณอย่างสูงสุดในชีวิตของคุณพ่อก็คือ *ท่านเจ้าคุณสุนทรธรรมรส* อดีตเจ้าอาวาสวัดอ่างศิลา และที่วัดอ่างศิลานี้เองที่ได้เป็นแหล่งชุบชีวิตของคุณพ่อ คุณพ่อได้เริ่มเข้าเรียนที่สำนักเรียนของวัด คือ โรงเรียนเสลัมพณ์พิทยากร มีเลขประจำตัว ๑๒๓ ท่านได้อุตสาหะพยายามเล่าเรียนจนจบชั้นประโยค ๑ ตอนต้น ประถมปีที่ ๓ (อย่างเก่า) ซึ่งเป็นชั้นสูงสุดของโรงเรียนนั้น เนื่องจากสำนักเรียนแห่งนี้ได้ครูดีแข็งวิชาจากกรุงเทพ ฯ มาเป็นผู้สอน *ชื่อครูเจริญ* จึงทำให้คุณพ่อซึ่งเอาใจใส่ในการศึกษาอยู่แล้วได้รับความรู้อย่างเต็มที่ทั้งทางด้านวิชาหนังสือไทย และวิชาเลข—บัญชี

วิชาความรู้จากสำนักแห่งนี้ สามารถทำให้คุณพ่อสอบผ่านได้เป็นเสมียนสรรพากรเมื่ออายุ ๑๗ ปีเศษ ในช่วงชีวิตตอนนี้เป็นต้นมา คุณพ่อก็ได้รับความ

อุปการะทุกด้านจากคุณปู่ *หลวงจิตรธนารักษ์* (ชอุ่ม ศิริศฤงคาร) และคุณย่า (เพี้ยน ศิริศฤงคาร) ซึ่งมีศักดิ์เป็นน้าของคุณพ่อ คุณพ่อนับถือมากดุจดังบิดามารดาคนที่สอง และพวกลูก ๆ ก็ได้เคารพนับถือดุจบุพการีเช่นกัน

คุณแม่เคยเล่าให้พวกเราฟังว่า สมัยเมื่อคุณพ่อยังหนุ่มนั้นจัดเป็นหนุ่มรูปงามทีเดียวนุ่งกางเกงแพรไม่ซ้ำสีกันตลอด ๗ วัน หากนุ่งผ้าม่วงก็แทบไม่มีรอยยับย่น คุณพ่อได้พบกับคุณแม่ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา และได้แต่งงานอยู่กินร่วมชีวิตกันเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๐ ขณะนั้นคุณพ่ออายุประมาณ ๒๒ ปี รับราชการเป็นเสมียนสรรพากรอำเภอฉะเชิงเทรา

หลังจากสมรสไม่นานคุณพ่อก็ได้เลื่อนตำแหน่งเป็น สมุห์บัญชีฝึน สมุห์บัญชีสรรพากร อยู่แถบอำเภอพนัสนิคม อำเภอปากพลี อำเภอองครักษ์ และอำเภอเมืองนครนายก จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๔๗๖ อายุประมาณ ๓๗ ปี ท่านก็ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง สรรพากรจังหวัดปราจีนบุรี เป็นข้าราชการสัญญาบัตรชั้นตรี โดยสอบได้ที่ ๗ ทั่วราชอาณาจักร และที่ ๑ สำหรับมณฑลปราจีณและได้ชั้นโทในเวลาต่อมา

คุณพ่อได้พยายามปฏิบัติราชการมาด้วยดี เป็นที่รักใคร่เชื่อถือของผู้บังคับบัญชาทั้งนี้เพราะท่านยึดถือคุณธรรมประจำใจคือ *"สุจริตเป็นที่ตั้ง"* ซึ่งคุณพ่อเคร่งครัดมากและท่านได้อบรมสั่งสอนลูก ๆ เสมอมา มรดกอันล้ำค่าที่คุณพ่อเหลือไว้ให้แก่ลูก ๆ คือความภาคภูมิใจ ที่ได้เกิดมาเป็นลูกของพ่อที่มีคุณธรรมประเสริฐยิ่ง

คุณพ่อไม่เคยส่งเสริมให้ลูก ๆ เป็นคนกรีดกราย ลูก ๆ ทุกคนจะต้องทำงานเป็นทุกอย่างและเป็นที่พึ่งแก่ตนเองได้

บางคนกล่าวว่ามีลูก ๑ คนจนไป ๗ ปี คุณพ่อมีลูก ๑๐ คน คุณพ่อจึงต้องจนไป ๗๐ ปีเศษ แต่อย่างไรก็ตามคุณพ่อได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา

เป็นอย่างยิ่ง ท่านได้พยายามส่งเสียให้ลูก ๆ ทุกคนได้ร่ำเรียนตามแต่อัตภาพ ทำให้ลูก ๆ ของคุณพ่อไม่น้อยหน้าใคร

ความละเอียดรอบคอบก็ดี ความซื่อสัตย์สุจริตก็ดี ได้ทำให้ชีวิตราชการของคุณพ่อเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วจนเป็นที่อิจฉาแก่บางคน และเป็นศัตรูกับพวกทุจริตเรื่องภาษีอากร จนกระทั่งบางครั้งเกือบจะทำให้คุณพ่อต้องเสียชีวิตและติดคุกติดตารางก็เคย แต่พระท่านย่อมคุ้มครองผู้อยู่ในธรรมเสมอ คุณพ่อจึงได้ผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆมาด้วยดี และรับราชการต่อมาเรื่อยๆจนอายุย่างเข้า ๕๘ ปีพ.ศ.๒๔๙๗ ขณะที่ท่านดำรงตำแหน่งสรรพากรจังหวัดพิษณุโลก ด้วยความลำบากตรากตรำต่อการงานและราชการต่าง ๆ ท่านจึงได้ลาออกจากราชการเพื่อรับบำนาญ รวมเวลาที่รับราชการได้ ๔๐ ปี

หลัง จาก ออก จากราชการแล้วท่านก็ได้ใช้ชีวิตบั้นปลายอย่างเงียบ ๆ ด้วยการบุญการทาน ที่ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง ชลบุรี แต่ด้วยการที่เคยอุทิศตนให้แก่ราชการจนเคยชิน เมื่อท่านได้รับการคัดเลือกจากกระทรวงมหาดไทยให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาจังหวัดชลบุรี เขตอำเภอบางละมุง ท่านจึงยอมรับและปฏิบัติหน้าที่ด้วยดีตลอดมาจนถึง พ.ศ. ๒๕๐๘

ตามปกติคุณพ่อเป็นคนแข็งแรง แต่เนื่องจากโรคกระเพาะที่ได้เริ่มเบียดเบียนมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๕ ก็ทำให้สังขารของท่านร่วงโรยลงอย่างรวดเร็ว ถึงปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ขณะที่คุณพ่อมีอายุ ๖๙ ปี ก็ต้องเข้าโรงพยาบาลศิริราช เพื่อรับการผ่าตัดกระเพาะซึ่งเป็นแผลถึง ๕ แผลด้วยกัน ด้วยกำลังใจอันแกร่งกล้าคุณพ่อก็มีชีวิตอยู่รอดมาได้ เมื่อโรคเก่าหมดไปโรคร้ายใหม่ก็เข้ามาแทนที่ กล่าวคือเนื่องมาแต่การผ่าตัดนั้นเอง ฤทธิ์ของยาสลบบวกกับความชราภาพก็ทำให้คุณพ่อจำความอะไร

เกือบไม่ได้เลย ต้องพบกับความทุกข์เวทนาอย่างแสนเข็ญ และเข้าโรงพยาบาลประสาทอยู่เสมอ

ชีวิตของคุณพ่อช่างอาภัพเหลือเกิน คุณพ่อต้องผจญต่อความลำบากยากเข็ญมาตั้งแต่เล็กแต่น้อย แต่แทนที่ท่านจะได้พักผ่อนอย่างสบายเมื่อปลายชีวิต ท่านกลับต้องได้รับเคราะห์จากโรคร้ายอยู่ตลอดเวลาทั้งทางร่างกายและจิตใจ จนสุดที่คุณพ่อจะทนได้ คุณพ่อเจ็บหนักหลายครั้งแต่ด้วยจิตใจอันแข็งแกร่ง มัจจุราชก็มิอาจสามารถพรากชีวิตคุณพ่อของเราไปได้

จนกระทั่งเวลา ๒๐.๔๙ น. วันเสาร์ที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๑๒ คุณพ่อร่มโพธิ์ร่มไทรของลูกๆ ก็ได้จากพวกเราไปไม่มีวันกลับอย่างสงบ ท่ามกลางวงล้อมของสายเลือดของท่านและคุณแม่ฉัตรทองของพวกลูก ๆ

ขอให้คุณพ่อได้ทราบถึงความรัก ความอาลัย และความเคารพนับถืออย่างสูงสุดของพวกลูก ๆ และหลานทุกคน *หากชาติหน้ามีจริง ลูกขอตั้งจิตอธิษฐานต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายและดวงวิญญาณของคุณพ่อ ขอให้ลูก ๆ ได้ถือกำเนิดเป็นลูกของคุณพ่อทุก ๆ ชาติไป*

ด้วยอิทธิพลแห่งกุศลกรรม ความเสียสละทั้งหลายของคุณพ่อ จงเป็นพาหะนำดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ของคุณพ่อให้ไปสู่สุคติภพสถิตสถาพรอยู่ชั่วนิรันดร์

จากลูกของคุณพ่อทุกคน

"จดหมายฉบับสุดท้ายของคุณพ่อ"

๔๓ ม. ๓ ต. นาเกลือ อ. บางละมุง

๑๗ กุมภาพันธ์ ๐๘

อู๊ด ลูกรัก

พ่อส่งเงินมาให้ตาแอ๊ดอีกร้อยบาท ให้รับที่ ป.ณ. หน้าพระลาน (รู้สึกว่ามันใกล้กว่าบางลำพู) ถ้ารับแล้วตอบรับมาทางไปรษณียบัตรก็ได้

พ่อเวลานี้ก็ไม่สบายเป็นโรคแน่นหน้าอกต้องหายากินเรื่อย ๆ โรคนี้รู้สึกว่ามันร้ายแรงมากอาจตายเร็วก็ได้ เพราะพ่ออายุมันย่างเข้า ๖๙ ปีแล้ว ขอให้ลูกจงตั้งใจดำเนินการงานให้ดีเสมอ การรับราชการน่ะมันมีคนอิจฉาริษยาเรื่อย มันเป็นธรรมดา ขอให้ลูกจงทำใจให้ดีอย่าโกรธผู้เป็นนายเขามากนัก โทษมันจะกลับมาหาตัวได้

ยายแอ๊วเขาพาแฟนชายมาเที่ยวที่บ้านนาเกลือ รู้สึกว่าเขาคงจะมีอะไรกัน และถ้ามีก็ขอให้สืบประวัติผู้ชายด้วยว่าเป็นคนดีหรือเลวอย่างไรบ้าง ขอให้บอกมาให้พ่อทราบด้วย

จากพ่อผู้อาภัพ

ฆ. วิทยวิโรจน์

จดหมายฉบับนี้เป็นฉบับสุดท้าย ที่คุณพ่อยังมีสติสัมปชัญญะดีอยู่ เพราะหลังจากนี้คุณพ่อเข้าโรงพยาบาลผ่าตัดโรคกระเพาะ และเป็นโรคเส้นประสาทจำใครๆ ไม่ได้แม้แต่คุณแม่และลูก ๆ ผู้ที่คุณพ่อจำได้มีอยู่ ๒ ท่านคือ คุณย่าเพี้ยน และคุณย่าละมัย ทั้งนี้เพราะประสาทของคุณพ่อลืมปัจจุบันหมด จำแต่อดีตเมื่อครั้งยังเยาว์ ได้เพ้อเรียกแม่แก่เสมอ (คุณพ่อเรียกยายว่าแม่แก่) เพราะหลังจากกำพร้าบิดามารดาแล้ว ยายได้อุปถัมภ์ค้ำชูต่อมา ซึ่งคุณย่าเพี้ยนได้เล่าให้ฟังว่าคุณทวดรักคุณพ่อมาก ใครจะไปแตะต้องไม่ได้เลย

จากจดหมายจะเห็นได้ว่าคุณพ่อรักและเป็นห่วงลูกมาก การมีลูกมากถึง ๑๐ คน ไม่ได้ทำให้ความรักความเป็นห่วงของคุณพ่อที่มีต่อลูกลดน้อยลง เมื่อลูกมีปัญหาไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัว หรือเกี่ยวกับหน้าที่ราชการ คุณพ่อคือที่ปรึกษาอันประเสริฐยิ่งของลูก

ชั่วชีวิตของคุณพ่อได้ทำแต่ความดี ซื่อสัตย์สุจริตยิ่งนักมีความกตัญญูกตเวที ได้ให้ความอุปการะเกื้อกูลแก่ญาติที่เข้ามาพึ่งพาอาศัย การบุญการกุศลคุณพ่อก็ได้ทำเอาไว้มากต่อมาก โดยเฉพาะที่วัดอ่างศิลาซึ่งท่านอาจารย์ (เจ้าอาวาสองค์เก่า) เคยอุปการะเลี้ยงดูมา แต่ลูกไม่ทราบว่าเป็นจำนวนเท่าไร นอกจากนี้ก็มีวัดช่องลมเป็นวัดเก่าแก่ซึ่งคุณพ่อเป็นมรรคทายก ลูกหลานของคุณพ่อส่วนมากบวชที่วัดนี้ เป็นวัดธรรมยุติ เมื่อคุณพ่อสิ้นแล้วศพของคุณพ่อก็ฝากไว้ที่วัดนี้หลังจากที่ตั้งศพ สวดพระอภิธรรมที่บ้าน ๗ คืน เมื่อทำบุญ ๗ วันแล้วได้เคลื่อนศพมาฝากไว้ที่นี่ มีการสวดพระอภิธรรมทุกคืนวันเสาร์ โดยลูก ๆ ของคุณพ่อผลัดกันเป็นเจ้าภาพ จนกว่าวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๑๒ ซึ่งเป็นวันบรรจุศพของคุณพ่อที่สุสานของตระกูล "วิทยวิโรจน์"

การที่ลูก ๆ ต้องบรรจุศพคุณพ่อไว้ในสุสาน แทนการพระราชทานเพลิงศพนี้ เป็นเจตนารมย์ของคุณพ่อได้สั่งไว้ตั้งแต่ยังมีชีวิตอยู่ ลูกรู้ว่าคุณพ่อเป็นห่วงกลัวว่าลูก ๆ ของคุณพ่อซึ่งมีถึง ๑๐ คน จะไม่รักใคร่ สมานสามัคคีกัน จึงได้สั่งให้บรรจุศพไว้ในสุสาน เพื่อลูก ๆ หลาน ๆ จะได้มากราบไหว้ เคารพบูชาทุก ๆ วันที่ ๕ เมษายน ซึ่งเป็นประเพณีที่ทำสืบต่อกันมา

ลูกได้จุดธูปกราบไหว้บูชาพระทุกวัน ขอให้พระรัตนตรัยช่วยคุ้มครองคุณพ่อของลูก หากสิ้นบุญแล้วก็ขอให้คุณพ่อของลูกจงไปอย่างสงบ ซึ่งก็สมดั่งความตั้งใจของลูกแล้ว ขอกุศลผลบุญที่ลูกได้ทำมาและจะได้ทำต่อไป จงดลบันดาลให้ดวงวิญญาณคุณพ่อของลูกไปสู่สุขคติในสัมปรายภพด้วย หากชาติหน้ามีจริงขอให้ลูกได้เกิดมาเป็นลูกของคุณพ่ออีก

วิไลวรรณ วิทย์วิโรจน์

ไหว้ ๕ ครั้ง

ของสมเดจพระพุทธโฆษาจารย วัดเทพศิรินทราวาส

ในวันหนึ่งกับคืนหนึ่ง ไม่ว่าเวลาไร ตามแต่เหมาะ ต้องไหว้ให้ได้ ๕ ครั้งเปนอย่างน้อยในคราวเดียวนั้น ถ้ามีดอกไม้ธูปเทียน ก็บูชา ถ้าไม่มี ก็มือ ๑๐ นิ้วแลปากกับใจ ควรไหว้จนกลอดชีวิต คือ ครั้งที่ ๑ พึงนั่งกระโหย่งเท้าประนมมือว่า นโม ๓ หนแล้วว่าพระพุทธคุณ คือ อิติปิ โส ภควา ฯ ล ฯ ภควาติ หยุดรลึกถึงพระปัญญาคุณทรงรู้ดีรู้ชอบสิ้นเชิง พระบริสุทธิคุณทรงละความเศร้าหมองได้หมด พระกรุณาคุณทรงสงสารผู้อื่นแลสั่งสอนให้ปฏิบัติตาม ของพระ—พุทธเจ้า จนเหนชัดแล้วกราบลงหน ๑ ฯ ครั้งที่ ๒ ว่าพระธรรมคุณคือ สฺวากฺขาโต ภควตา ธมฺโม ฯลฯ วิญฺญูหีติ หยุดรลึกถึงคุณพระธรรมที่รักษาผู้ปฏิบัติตามไม่ให้ตกไปในที่ชั่ว จนเหนชัดแล้วกราบลงหน ๑ ฯ ครั้งที่ ๓ ว่า พระสังฆคุณ คือ สุปฏิปนฺโน ภควโต สาวกสงฺโฆ ฯลฯ ปุญฺญกฺเขตฺตํ โลกสฺสาติ หยุดรลึกถึงคุณ คือ ความปฏิบัติดี ปฏิบัติตรง ปฏิบัติถูก ปฏิบัติชอบ ของพระอริยสงฆ จนเหนชัดแล้วกราบลงหน ๑ ฯ นั่งพับเพียบประนมมือ ตั้งใจถึงพระรัตนตรัยเปนสรณะไม่ถือสิ่งอื่นยิ่งกว่าจนตลอดชีวิต ว่าสรณคมน์ คือ พุทฺธํ สรณํ คจฺฉามิ ฯลฯ ตติยมฺปิ สงฺฆํ สรณํ คจฺฉามิ ฯ ครั้งที่ ๔ รลึกถึงคุณมารดาบิดาของตน จนเหนชัด

แล้วกราบลงหน ๑ ฯ ครั้งที่ ๕ รลึกถึงคุณของบรรดาท่านผู้มีอุปการะคุณแก่ตน เช่นพระมหากษัตริยแลครูบาอาจารยเป็นต้นไป จนเหนชัดแล้วกราบลงหน ๑ ฯ

ต่อนี้ไปไม่ต้องประนมมือ ตั้งใจพิจารณาเรื่องแลร่างกายของตนว่า จะต้องแก่ หนีความแก่ไปไม่พ้น จะต้องเจ็บ หนีความเจ็บไปไม่พ้น จะต้องตาย หนีความตายไปไม่พ้น จะต้องพลัดพรากจากของรักของชอบใจทั้งสิ้น มีกรรมเป็นของตัว คือ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เปนอนิจจัง ไม่เที่ยง ไม่แน่นอน เปนทุกขลำบากเดือดร้อน เปนอนัตตาไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของตน ฯ ครั้นพิจารณาแล้ว พึงแผ่กุศลทั้งปวงมีการกราบไหว้เปนต้นนี้ อุทิศให้แก่ท่านผู้มีคุณมีมารดาบิดาเปนต้น ตลอดจนชั้นสูงสุด คือ พระมหากษัตริย ทั้งเทพดามนุษยแลสัตว์ทั้งหลายว่า จงเปนสุข ๆ อย่ามีเวรมีภัยเบียดเบียนกันแลกัน รักษาตนให้พ้นจากทุกขภัยทั้งสิ้นเถิด ฯ

กราบไหว้ ๕ ครั้งนี้ ถ้าวันไหนขาด ให้ไหว้ใช้หนี้ ๕ ครั้งในวันรุ่งขึ้น ถ้านั่งกระโหย่งเท้าไม่ได้ ก็นั่งพับเพียบ ถ้าไม่ได้ ก็นอนไหว้ เมื่อยกมือไม่ขึ้น ก็ปากกับใจ ถ้าทำได้อย่างนี้ เป็นเครื่องพยุงตนให้เปนคนดี ไม่ให้เปนคนชั่ว แลให้ตั้งอยู่ในที่ดี ไม่ให้ตกไปในที่ชั่ว ถ้าผู้ใดประพฤติได้เสมอจนตลอดชีวิต ผู้นั้นจะอุ่นใจในตัวของตัวเอง มีความเจริญงอกงามไพบูลยยิ่ง ๆ ขึ้นเสมอทุกคืนทุกวัน คุ้มครองป้องกันภยันตรายปราศจากความเสียหายที่ไม่เหลือวิสัย แลตั้งตัวได้ในทางคดีโลกแลทางคดีธรรม เต็มภูมิเต็มชั้นของตน ๆ ทุกประการ ฯ จบเท่านี้ ฯ

คัดจาก "ไหว้ ๕ ครั้ง" *ของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดเทพศิรินทราวาส พิมพ์ครั้งที่ ๒๑ โรงพิมพ์เจตนาผล, พระนคร. ๒๔๗๘*

ตำราหมอดู

๑. **ตำราดูโชคช้าง** ให้เอาวันเดือนบีบวกกัน แล้วเอา ๓ คุณ ๘ หาร

เศษ ๑ อยู่ปลายงวงงานทั้งปวงดีนักดีหนา จะหยิบจะคว้าให้ได้ทันใจ เพราะผีมือเขารู้คุณนา

เศษ ๒ อยู่ปลายงาจะทำการอาสารบศึกมีชัย อาสาแก่ท่านสักเท่าใด ๆ สมเด็จจอมไกรบ่รู้คุณนา

เศษ ๓ อยู่สี่เท้า แม้จะค้าจะขายได้กำไร ค้าขายมีคุณ

เศษ ๔ อยู่ที่ท้องพรรคพวกพี่น้องพึ่งได้ไม่สูญ

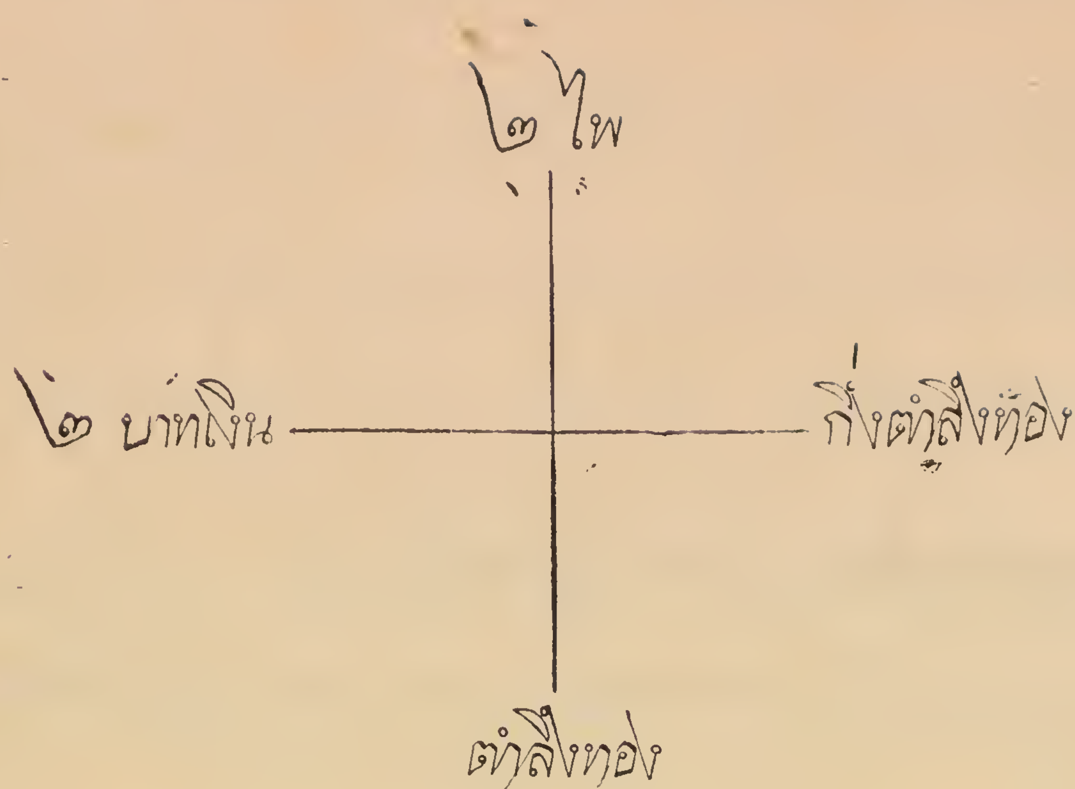
เศษ ๕ ถ้าเป็นคฤหัสจะมีวิชา เข้าเฝ้าเสนาข้าท้าวธรณี

เศษ ๖ ตกอยู่ในกระโจมจะมีศักดิ์ศรี ถึงแม้นเป็นข้าจะได้ดี เฝ้าเจ้าธรณีจะมียศถา

เศษ ๗ อยู่หางอาภัพอับปางได้ด้วยอุสาหะ จะทำไร่นาค้าขายขัดสน ชอบแต่เป็นข้าเฝ้า ถ้าบวชเป็นพระจะให้ผลสืบสร้างกุศล

เศษ ๐ อยู่ปากช้างคารมคมมาก แม้จะเจรจาด้วยใครดีนักดีหนา ขุนนางเจ้าพระยาชอบใจทุกคน

๒. **ตำราดูทรัพย์**

ผู้ชายให้นับ ๑ ที่ตำลึงทอง ไปหา ๒ บาทเงิน ผู้หญิงให้นับตำลึงทองไปกึ่งตำลึงทอง

วิธีนับ นับแต่ปีชวด เดือน ๕ วันอาทิตย์ เป็นต้น

๓. **ตำราดูโชคม้า** ให้เอาอายุตั้งลง แล้วเอา ๓ คูณ ๗ หาร

เศษ ๑ อยู่เท้าม้า ได้เมื่อนางสำมนักขาถูกพระลักษมณ์ตัดตีนตัดมือ ให้เกรงจะป่วยตีนมือ มิดังนั้นจะพลัดที่อยู่ จะเสียของ ถ้าไข้พระรามให้โทษบูชาจงได้

เศษ ๒ อยู่ลึงค์ม้าได้เมื่อพระสญชัยได้นางสมบัติ ให้ระวังจงดีผู้หญิงรักแล้วจะใส่ความ ฆ่าคนระวังจะมีโทษ

เศษ ๓ อยู่ตีนหลัง ได้เมื่อพระลักษมณ์ต้องหอกโมกขศักดิ์ ให้ระวังตีนมือ ถ้ามิฉะนั้นจะเกิดถ้อยความ จะพยาธิ์ป่วยไข้

เศษ ๔ อยู่ต้นฉัตร ได้เมื่อพระเวสสันดรเสวยราชสมบัติ จะได้ชื่อเสียงอุดมท่านผู้ใหญ่จะให้ ถ้าคนคืนมาเอง จะได้ลาภแห่งพี่น้องมาก

เศษ ๕ อยู่ปากม้า ได้เมื่อสดายุถึงแก่กรรม จะเป็นความเพราะปากจัด มิฉะนั้นข้าไทจะเบียดเบียน จะเสียเมียเสียลูก เมียรักจะจากที่อยู่

เศษ ๖ อยู่ยอดฉัตร ได้เมื่อพระรถกลับคืนเสวยเมือง ดี จะได้ลาภต่าง ๆ จะได้ชื่อเสียงที่ดี จะได้คู่ที่สมควร จะได้ลาภสัตว์ ๔ เท้า ๒ เท้า จะได้สมบัติเพราะท่านสมณะชีพราหมณ์ ผู้เฒ่าผู้แก่จะให้ลาภ จะเอาไปเลี้ยงดูให้ดี

เศษ ๗ อยู่หางม้า ได้เมื่อพระวิทูร เมื่อมูลพยัคฆ์เอาผูกหางม้า จะไปให้เกรงจะตาย ถ้ามิตายจะลำบาก ถ้ามิฉะนั้นจะเสียเงินทอง จะมีผู้กระทำร้ายระวังจงหนัก จะเกิดความเมื่อภายหลัง

เศษ ๐ ให้ทายดังเศษ ๗

๔. **ดูโชคบี** จงทำวิธีนี้ ให้ตั้งอายุลงเอา ๓ คูณ ๘ หาร ทายตามเศษ

เศษ ๑ จะได้ลาภเพราะขุนนาง มิดังนั้นคนที่รักจะให้ลาภ

เศษ ๒ ให้เกรงผู้หญิง ข้าท่านอันจะเป็นศัตรู หรือชายบัณฑิต

เศษ ๓ จะอยู่สุขสำราญ จะได้ลาภสัตว์ ๔ เท้า ๒ เท้า

เศษ ๔ จะต้องเลือดตกยางออกด้วยหอกด้วยดาบ พี่น้องเบียดเบียน จะใส่ความหรือโทษ

เศษ ๕ ขุนนางจะให้ลาภ

เศษ ๖ จะได้ชู้เมีย

เศษ ๗ อุดมดีต่าง ๆ

เศษ ๐ ให้เกรงจงหนัก มิดังนั้นจะต้องไปจากที่อยู่ไกลแล

๕. **ดูโชคเดือน** ถ้าอยากดูว่าเดือนไหนจะเคราะห์ร้ายดี จงดูโชคอุตร ดังนี้ คือให้ตั้งอายุลงแล้วเอาเดือนที่จะดูบวก ได้เท่าไรจึงเอา ๑๒ คูณ ๗ หาร แล้วทายตามฝอยเศษเถิด

เศษ ๑ อยู่มีความรำคาญ จะเถียงกันด้วยสัตว์ ๒ เท้า ๔ เท้า ทรัพย์จะฉิบหาย ข้าทาสจะหนี จะไข้เจ็บ มีตอไม้อยู่กลางที่นอน หรือทิศตะวันตก ตะวันออก แลหัวนอน ให้โทษ ถ้าเอาออกเสียหายแล

เศษ ๒ ขุนนางจะให้ชื่อเสียง แลจะได้เมียอันดี หญิงจะมีคู่ต่างเมือง ไข้มีตอไม้ทิศตะวันตก ออก ให้โทษ เอาออกเสียหายแล

เศษ ๓ จะเป็นความเพราะผู้หญิง จะมีเจ้าขุนมูลนายจะใส่ถ้อยความ หรือจะต้องจำจอง ไฟจะไหม้เรือน โจรปล้น ผิไข้เจ็บหัวหรือตัว ต้องเสนียด

เศษ ๔ จะได้ลาภเป็นต้นว่าสัตว์ ๒ เท้า ๔ เท้า หรือทำไร่นาเกิดผลดีแล

เศษ ๕ จะได้ที่อยู่ที่กิน จะได้ชื่อเสียงดี

เศษ ๖ จะได้ลาภสัตว์ ๒—๔ เท้า

เศษ ๗ จะมีผู้ส่อเสียด จะเป็นความกับผู้หญิง มิดังนั้นจะจากที่อยู่

เศษ ๐ สาธารณะอย่ายินดี เชื่อคำคนจะเสียตน ถ้าไข้ตอไม้อยู่กลางเรือน

๖. **ตำราเศษ**

ตัวเราพระจอมเกล้า บำรุงเหล่าราษฎร์สำราญ เลี้ยงเสนาข้าราชการ ใช้แบบนี้ดีนักเอย

ให้เอาวัน เดือน ปี บวกเข้าด้วยกัน นับปีชวดเป็นต้น เดือนอ้ายเป็นต้น วันอาทิตย์เป็นต้น ถ้ามีเศษเกินกว่า ๑๐ ขึ้นไป ต้องเอา ๑๐ หักออกเสมอ เอาเศษนั้นเป็นจำนวนทาย

เศษ ๑ เสาเรือนไฟไหม้ ชาตาใครทั้งชายหญิง ไร้เรือนที่เพื่อนพิง ทีพึ่งพักพำนักเนา จะร่อนเร่ระเหหน เร่งเจียมตนอย่าดูเบา เพราะว่าชาตาเรา โทษประกอบจึ่งเกิดกรรม

เศษ ๒ จะครองไข้ มีโรคภัยรึงประจำ หยูกยาจะหาทำ บ่ถูกแท้จนแก่ตัว

เศษ ๓ ความสบาย มีข้าควายแลเกวียนวัว พอสมสกุลตัว เข้าที่ทายสถานกลาง

เศษ ๔ มีข้าครอก เอนกนอกคณานาง อุปถัมภ์ล้วนสำอาง บ่ไข้ชุก บ่ทุกข์เข็ญ

เศษ ๕ ชาตากลับ ทุนทรัพย์แลแสนเข็ญ ภายหลังชาตาเป็น ทุนทรัพย์จะนับพัน

เศษ ๖ จะยกญาติ เป็นเชื้อชาติประเสริฐสรรพ์ เงินตรายศถาพลัน ทุนทรัพย์ลำดับมี

เศษ ๗ นั้นผ้าขาด จะนุ่งห่มก็เต็มที พักตราย่อมราคี ระคายคับทั้งทรัพย์สิน

เศษ ๘ นั้นเปรื่องยศ จะปรากฏกระเดื่องดิน ทรัพย์ศฤงคารสถานถิ่น ทั้งอำนาจแลวาสนา

เศษ ๙ กินข้าวกลางตลาด เสมอชาติสุนัขา ถึงจะมีวาสนาต้องประกอบทำการงาน แม้ตระกูลทลิททก ถึงตกต่ำก็บ่นาน ดังนักเลงสุราบาน พอขวนขวายใส่ท้องตน

เศษ ๑๐ ท่านสันนิษฐาน เหมือนนกแขกเต้าทำรวงรังระวังฝน แสวงดีย่อมมีผล อย่าคลอเคล้ากับเหล่าพาล เหมือนปักษีอันมีปีก รู้หลบหลีกธนูพราน ถ้าประมาทจะเสียการ จะชอกช้ำระกำกาย

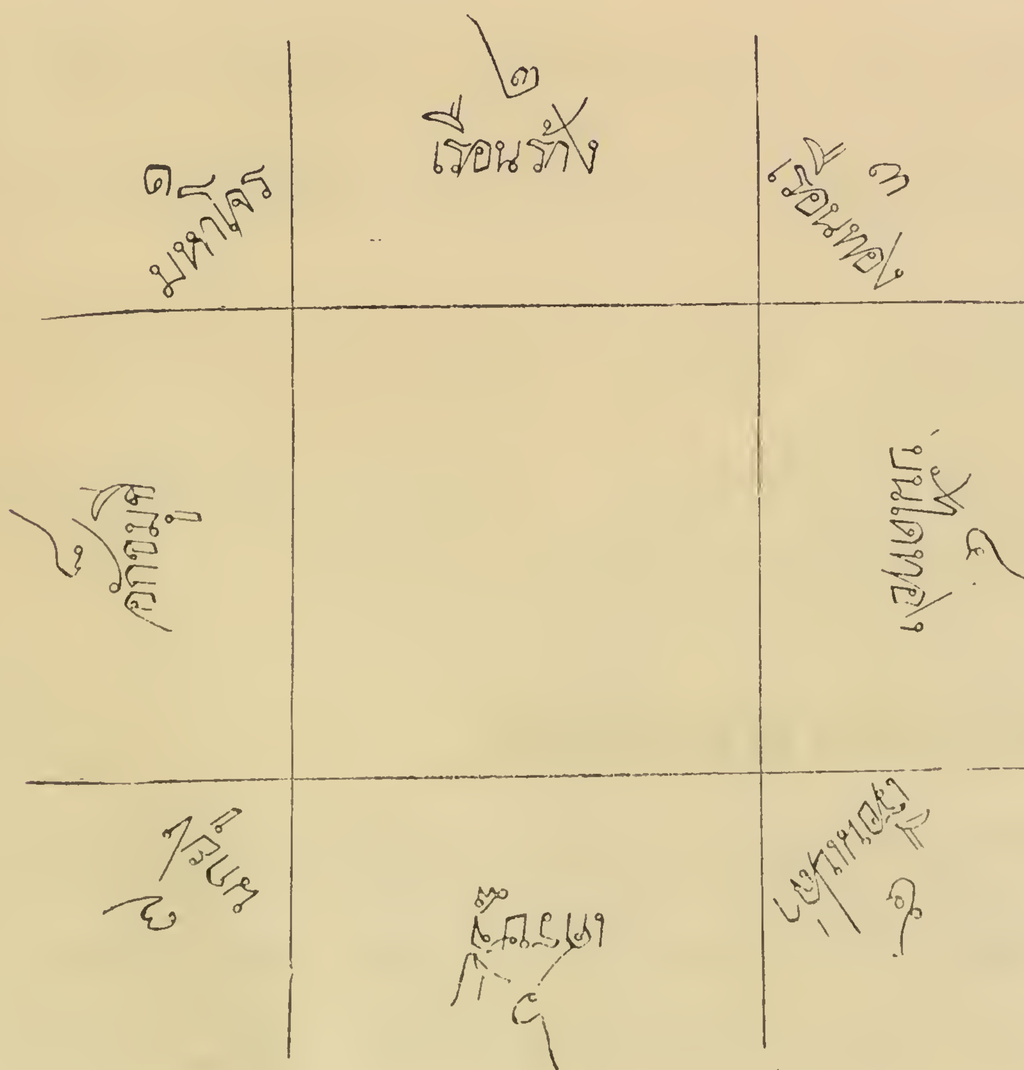
๗. จะกล่าวตำราอุบาทว์ต่อไป

อนึ่งจงเว้นอุบาทว์เหล่าทั้งเก้าสิ่ง หนึ่งมหิงส์เมียสองอย่าปองหา ทาสสามสุนัขสี่วิฬาร์ห้า อีกบุตราเจ็ดคนมลทินมี สุนัขเจ็ดแปดม้าคชาเก้า แต่ล้วนเหล่าแรงร้ายเร่งหน่ายหนี จะถอดถดยศศักดิ์ชักอัปรีย์ เป็นราคีดังกล่าวเรื่องราวมา

๘. **จะกล่าวตำราสัตว์จับเรือนต่อไป**

หนึ่งแร้งแลงูหมู่นกแสก นกยางแกรกบินวับจับเคหา อีกปลวกผึ้งรุ้งกินซึ่งธารา พวกหมู่ห่าเหล่านี้ลงเรือนใคร จะร้ายดีต้องห้ามไปตามทิศ ท่านกล่าวกิจฟังกระแสแก้สงสัย เบื้องบูรพ์ว่าจะสูญซึ่งโภไคย โทษจัญไรโทมนัสวิบัติเบียน ถ้าจับทิศอาคเนย์ท่านทำนาย ว่าเพลิงร้ายลามไหม้ที่เสถียร ถ้าจับทิศทักษิณจะอาเกียรณเกิดพยาธิ์เบียดเบียนเจียนชีพปลง ถ้าแม้นจับประทับทิศหรดี โจรร้ายจะยายีดังประสงค์ ถ้าจับเบื้องประจิมจะบอกตรง ว่านารียุพยงให้ลาภา ถ้าจับทิศอุดรแลพายัพจะได้ทรัพย์สมบัติทั้งวัตถา จับอีสานเหลือดีเร่งปรีดา อิศราจะปูนบำเหน็จตน

๙. **ปลูกเรือนนับตามอายุ** หญิงนับ ๑ ไปหา ๘ ชายนับ ๑ ไปหา ๒ ตกที่ดีปลูกเรือนดีนัก

๑๐. **ยามอุบากอง** ข้างขึ้นนับลง ข้างแรมนับขึ้น ตามค่ำ

เช้า	สาย	เที่ยง	บ่าย	เย็น
๔	+		๒	๑
๑	๔	+		๒
๒	๑	๔	+	
	๒	๑	๔	+
+		๒	๑	๔

สูญ ๑ อย่าพึงจร แม้นราญรอนจักอัปรา
๒ สูญ ให้ยาตรา จะได้ลาภสวัสดี
ปลอดสูญพูลสวัสดิ์ ภัยพิบัติลาภบ่มี
+ ตัวอัปรีย์ แม้จรลีจะอันตราย
๔ สูญวิบูลย์ผล แม้จรดลได้ลาภหลาย
จงจำอย่าเคลื่อนคลาย เช้าเที่ยงสายแลบ่ายเย็น

๑๑. **ตำราธนญไชย**

หนึ่งผายผันตามชั้นศรีธนญไชย จะปลอดไพรีโหดโทษทั้งผอง

วัน ๑ ๑๕ ชั้น นาคมีฤทธิ์สู้ครุฑ ให้เอาน้ำใส่ศีรษะเสียก่อนจึงไป จะมีเดช
วัน ๒ ๑๔ ชั้น เนื้อชนะเสือ ให้นอนเสียก่อนจึ่งไปจะมีลาภ

วัน ๓ ๑๓ ชั้น ช้างชนะราชสีห์ กินอาหารเสียก่อนจึ่งไป
วัน ๔ ๑๒ ชั้น สุนัขชนะแพะ ให้กินน้ำเสียก่อนจึ่งไป
วัน ๕ ๑๑ ชั้น พระจันทร์ชนะพระราหู ให้เอาเถ้ากลางเตาแต้มหน้าเสียก่อนจึ่งไป
วัน ๖ ๑๐ ชั้น หนู ๑๐ แมวกลัวหนี ให้ทาเครื่องหอมเสียก่อนจึ่งไป
วัน ๗ ๙ ชั้น เขียดสู้งูกลัว ทำโกรธเสียก่อนจึ่งไป

๑๒. ถ้าบอกข่าวเรือ

วัน ๒ ๕ ๖ ดีนักเร่งซื้อไว้

วัน ๓ ๔ ๑ ๓ วันนี้ ถึงจะถูกก็อย่าซื้อ ขี่ไปร้ายนัก

วัน ๗ ขี่ไปจะเป็นดังสมณะพราหมณ์ชี ขี่ดีจะได้บำเหน็จรางวัล

๑๓. ว่าด้วยวันเป็นศัตรูกัน

พระ ๑ กับ พระ ๓
พระ ๒ กับ พระ ๕
พระ ๖ กับ พระ ๗
พระ ๔ กับ พระ ๘

๑๔. ว่าด้วยวันเป็นมิตรกัน

พระ ๑ กับ พระ ๕
พระ ๒ กับ พระ ๔
พระ ๖ กับ พระ ๓
พระ ๘ กับ พระ ๗

๑๕. ตำราพระเสวยอายุหรือกำลังวัน

๑. พระอาทิตย์	๖	ปี
๒. พระจันทร์	๑๕	ปี
๓. พระอังคาร	๘	ปี
๔. พระพุธ	๑๗	ปี
พระเสาร์	๑๐	ปี
๕. พระพฤหัสบดี	๑๙	ปี
พระราหู	๑๒	ปี
๖. พระศุกร์	๒๑	ปี
พระเกตุ	๙	ปี

จบเพียงนี้

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

บทความที่จะกล่าวต่อไปนี้ เป็นเพียงข้อแนะนำที่น่ารู้บางประการ เพื่อให้ท่านได้ทราบถึงความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ภาษีเงินได้ส่วนบุคคล เท่านั้น สำหรับรายละเอียดท่านอาจศึกษาได้จากประมวลรัษฎากร หรือจากคู่มือประชาชนเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งแจก ให้ฟรี ณ ที่ทำการอำเภอ แผนกสรรพากร บทความนี้ได้ละเลยราย ละเอียดบางประการไปบ้าง ซึ่งหากมีข้อผิดพลาดหรือขาดตกบก พร่องไป ก็ขอได้โปรดอภัยด้วย

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือภาษีอากรประเมินอย่างหนึ่งซึ่งเรียกเก็บ จากผู้มีเงินได้พึงประเมิน อันเข้าลักษณะต้องเสียภาษีตามประมวลรัษฎากร สิ่งที่น่ารู้ สำหรับเรื่องภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือ

๑. **ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาคือใคร** หลักใหญ่ภาษีเงิน ได้บุคคลธรรมดานี้ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีคือ บุคคลธรรมดานี่เองที่มีเงินได้ถึงเกณฑ์ที่ กฎหมายกำหนดไว้ บุคคลธรรมดานั้นอาจเป็นบุคคลธรรมดาคนเดียว หรือรวมกัน เป็นห้างหุ้นส่วนหรือคณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคลก็ได้ แต่ในกรณีดังต่อไปนี้ ผู้มี

เงินได้แม้จะไม่เป็นบุคคลธรรมดา ก็อาจมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ อย่างบุคคลธรรมดาด้วย คือ

ก. ผู้ที่ถึงแก่ความตาย ก่อนถึงกำหนดเวลายื่นรายการเงินได้ คือถ้าผู้ใดถึงแก่ความตายในระหว่างปีภาษี โดยมีเงินได้ถึงเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ก็ให้ผู้จัดการมรดก ฯ มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีแทน

ข. กองมรดกของผู้ตายที่ยังมิได้แบ่ง คือถ้าหลังจากบุคคลนั้นได้ตายแล้วในปีต่อมา กองมรดกของผู้ตายยังไม่ได้แบ่ง และกองมรดกนี้มีเงินได้เข้าหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ก็ให้ผู้จัดการมรดก ฯ มีหน้าที่ยื่น แบบแสดงรายการและชำระภาษีแทน

ค. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลบางประเภท คือบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีบุคคลใดบุคคลหนึ่งถือหุ้น เกินกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนทุนทั้งหมด บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนั้นก็จะต้องเสียภาษีเงินได้อย่างบุคคลธรรมดา

๒. **ผู้มีหน้าที่ยื่นรายการเพื่อเสียภาษีคือใคร** ผู้มีหน้าที่ยื่นรายการเงินได้นั้น ตามปกติผู้ใดมีเงินได้ผู้นั้นก็มีหน้าที่ต้องยื่นเอง ในกรณีที่ผู้มีเงินได้เป็นผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ (คือเป็นผู้เยาว์) บุคคลไร้ความสามารถ (คือคนวิกลจริต) บุคคลเสมือนไร้ความสามารถ (คือ คนที่ไม่สามารถจัดการงานของตนเองได้ เช่น ตาบอด หูหนวก) หรือเป็นผู้อยู่ในต่างประเทศ กฎหมายกำหนดให้ผู้แทนโดยชอบธรรม (คือ บิดา มารดา) ผู้อนุบาล (คือผู้ดูแลคนวิกลจริต) ผู้พิทักษ์ (คือผู้ดูแลคนที่ไม่สามารถจัดการงานของตนเองได้) หรือผู้จัดการ (ผู้ดูแลจัดการกองมรดกหรือผู้ดูแลจัดการทรัพย์สินของบุคคลที่อยู่ต่างประเทศ) เป็นผู้ยื่นแทนตามลำดับและให้เป็นตัวแทนในการชำระภาษีด้วย คือให้เป็นผู้มีหน้าที่ชำระภาษีด้วย

๓. มีเงินได้จำนวนเงินเท่าใดจึงถึงเกณฑ์จะต้องยื่นรายการและเสียภาษี จำนวนเงินได้ที่จะต้องยื่น กฎหมายได้กำหนดไว้ดังนี้ คือ

๑) คนโสดมีเงินได้ทั้งปีเกินกว่า ๔,๐๐๐ บาท

๒) คนโสดมีเงินได้เฉพาะประเภท ๑ ประเภทเดียวเกินกว่า ๕,๐๐๐ บาท (เงินได้ประเภท ๑ เช่น เงินเดือนหรือเงินได้อื่นๆที่ได้รับเนื่องจาก การจ้าง แรงงาน)

๓) ผู้ที่สมรสแล้วมีเงินได้ทั้งปีเกินกว่า ๖,๐๐๐ บาท

๔) ผู้ที่สมรสแล้วมีเงินได้ทั้งปีเฉพาะประเภท ๑ ประเภทเดียวเกินกว่า ๗,๕๐๐ บาท

๕) ห้างหุ้นส่วนหรือคณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคล มีเงินได้ทั้งปีเกินกว่า ๖,๐๐๐ บาท

๖) กองมรดกในปีถัดจากปีที่ผู้มีเงินได้ถึงแก่ความตาย หรือในปีต่อ ๆ ไป ถ้ากองมรดกยังมิได้แบ่ง และมีเงินได้ทั้งปีเกินกว่า ๖,๐๐๐ บาท

ถ้าผู้มีเงินได้เข้าหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ก็มีหน้าที่ต้องยื่นรายการ ส่วนในการคำนวณเงินได้นั้นเมื่อ คำนวณแล้ว อาจจะต้องเสียภาษีหรือไม่ต้องเสียก็ได้ ซึ่งจะอธิบายไว้ในข้อต่อไปในเรื่องการคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้

๔. ประเภทเงินได้ที่จะต้องนำมาเสียภาษี และค่าใช้จ่ายที่กฎหมายยอมให้หักจ่ายได้

เงินได้ที่จะต้องนำมาเสียภาษีกฎหมายแบ่งออกไว้เป็น ๘ ประเภทด้วยกันคือ

ประเภท ๑ เป็นเงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง เงินค่าเช่าบ้าน ฯ

ประเภท ๒ เป็นเงินได้เนื่องจากการรับทำงานให้ เช่น ค่าธรรมเนียม

ค่านายหน้า เงินอุดหนุนในงานที่ทำฯ

ประเภท ๓ เป็นเงินได้จากค่าแห่งกู๊ดวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ เงินปีหรือเงินได้มีลักษณะเป็นรายปีอันได้มาจากพินัยกรรมฯ

ประเภท ๔ เป็นเงินได้จากดอกเบี้ย เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไรฯ

ประเภท ๕ เป็นเงินได้เนื่องจากการให้เช่าทรัพย์สิน การผิดสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน การผิดสัญญาซื้อขายเงินผ่อน

ประเภท ๖ เป็นเงินได้จากวิชาชีพอิสระ คือวิชากฎหมาย การประกอบโรคศิลป วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชีฯ

ประเภท ๗ เป็นเงินได้จากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนด้วยการจัดหาสัมภาระ ในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ

ประเภท ๘ เป็นเงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ การอุตสาหกรรม การขนส่ง หรือการอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในประเภท ๑ ถึงประเภท ๗ เช่นเงินได้จากการดัด ตัด แต่งผม เงินได้จากการทำกิจการโรงแรมหรือภัตตาคาร หรือการปรุงอาหาร หรือเครื่องดื่มจำหน่าย เงินได้จากการทำน้ำแข็ง เงินได้จากการซักรีดหรือย้อมสีซึ่งแบ่งเป็นประเภทย่อยได้อีก ๓๕ ประเภท เป็นต้น

เงินได้ประเภท ๑ และประเภท ๒ กฎหมายให้หักค่าใช้จ่ายร้อยละ ๒๐ แต่ต้องไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท

เงินได้ประเภท ๓ และประเภท ๔ กฎหมายไม่ยอมให้หักค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น

เงินได้ประเภท ๕ ถ้าเป็นการให้เช่าบ้านโรงเรือน สิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น กฎหมายยอมให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาร้อยละ ๓๐ ถ้าเป็นการให้เช่าที่ดินที่ใช้ในการเกษตรกรรม กฎหมายยอมให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาร้อยละ ๒๐ ถ้าเป็นการให้เช่าที่ดินที่มิได้ใช้ในการเกษตรกรรม กฎหมายยอมให้หักค่าใช้จ่ายร้อยละ ๑๕ เป็นต้น

เงินได้ประเภท ๖ กฎหมายยอมให้หักค่าใช้จ่ายร้อยละ ๓๐

เงินได้ประเภท ๗ กฎหมายยอมให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาร้อยละ ๘๐

เงินได้ประเภท ๘ กฎหมายยอมให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาร้อยละ ๗๕—๙๐ แล้วแต่กรณี เช่น การดัด ตัด แต่งผม หรือตบแต่งร่างกายยอมให้หักค่าใช้จ่ายร้อยละ ๗๕ การทำวรรณกรรม ยอมให้หักค่าใช้จ่ายร้อยละ ๘๐ การค้าเครื่องเงิน ทอง ยอมให้หักค่าใช้จ่ายร้อยละ ๘๕ การจับสัตว์น้ำ ยอมให้หักค่าใช้จ่ายร้อยละ ๙๐ เป็นต้น

นอกจากที่กล่าวแล้วนั้นในบางกรณีกฎหมายก็ยอมให้เลือกหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร คือยอมให้หักค่าใช้จ่ายเท่าที่ได้จ่ายไปจริงก็ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้

๕. การหักลดหย่อน ในการคำนวณภาษีเงินได้ นอกจากกฎหมายจะยอมให้หักค่าใช้จ่ายแต่ละประเภทของเงินได้ดังกล่าวในข้อ ๓ แล้ว เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษี กฎหมายยังยอมให้ผู้เสียภาษีหักลดหย่อนได้อีก ดังนี้ คือ

๑) ตัวผู้มีเงินได้ ๔,๐๐๐ บาท

๒) ภริยาหรือสามีของผู้มีเงินได้ ๒,๐๐๐ บาท

๓) บุตรของผู้มีเงินได้คนละ ๑,๐๐๐ บาท แต่บุตรนั้นจะต้องมีองค์ประกอบครบทุกประการดังต่อไปนี้

ก. เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย หรือบุตรบุญธรรม

ข. ต้องเป็นผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ ถ้าบรรลุนิติภาวะแล้วต้องมีอายุไม่เกิน ๒๕ ปี และกำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยหรืออุดมศึกษา

ค. บุตรนั้นต้องอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้

ง. บุตรนั้นต้องไม่มีเงินได้ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วตั้งแต่ ๑๐๐๐ บาทขึ้นไป

๔) ในกรณีสามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้

ก. ถ้าความเป็นสามีภรรยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้หักลดหย่อนรวมกัน ๖,๐๐๐ บาท

ข. ถ้าความเป็นสามีภรรยามิได้มีอยู่ตลอดปีภาษี (คือสมรสกันระหว่างปี หย่ากันระหว่างปี ตายระหว่างปี) ให้ต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนตัวเองได้ และต่างฝ่ายต่างหักบุตรได้เฉพาะในปีภาษีนั้น คือหักตัวเองได้คนละ ๔,๐๐๐ บาท และยังหักลดหย่อนบุตรของแต่ละคนได้อีกคนละ ๑,๐๐๐ บาท ด้วย

๕) ถ้าผู้มีเงินได้มิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย การหักลดหย่อนให้สามีภรรยาและบุตรให้หักได้เฉพาะที่อยู่ในประเทศไทยเท่านั้น

๖) ในกรณีผู้มีเงินได้ถึงแก่ความตายในระหว่างปีภาษี ให้หักลดหย่อนได้เสมือนผู้ตายมีชีวิตอยู่ตลอดปีภาษีที่ผู้นั้นถึงแก่ความตาย คือแม้ตายแล้วก็ยอมให้หักลดหย่อนสำหรับตัว ๔,๐๐๐ บาท ภริยา ๒,๐๐๐ บาท และบุตรคนละ ๑,๐๐๐ บาท และโดยเหตุที่การสมรสมิได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ถ้าภริยามีเงินได้ต้องแยกส่วนของสามีผู้ตาย และส่วนของภริยาผู้ตาย และหักลดหย่อนตามที่อธิบายในข้อ ๔ ข.

๗) ในกรณีผู้มีเงินได้เป็นกองมรดกให้หักลดหย่อนได้ ๖,๐๐๐ บาท

๘) ในกรณีผู้มีเงินได้เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคลให้หักลดหย่อนตัวผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคลในคณะบุคคลแต่ละคน เฉพาะที่อยู่ในประเทศไทยได้คนละ ๔,๐๐๐ บาท แต่รวมกันต้องไม่เกิน ๑๖,๐๐๐ บาท

๙) เมื่อได้หักลดหย่อนตาม (๑)—(๘) ดังกล่าวข้างต้น แล้วเหลือเท่าใดให้หักลดหย่อนได้อีกสำหรับเงินบริจาคดังต่อไปนี้ โดยให้หักได้เท่าจำนวนที่บริจาคแต่ต้องไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของเงินที่เหลือนั้น

ก. เงินที่บริจาคแก่สถานพยาบาล และสถานศึกษาของทางราชการ.

ข. เงินที่บริจาคเป็นสาธารณประโยชน์ แก่องค์การ หรือสถานสาธารณกุศล หรือแก่สถานพยาบาล หรือสถานศึกษาอื่น นอกจากที่กล่าวใน (ก) ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๖. การคำนวณภาษีเงินได้ การคำนวณภาษีว่า เงินได้ที่ได้รับตลอดปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว จะต้องเสียภาษีเป็นจำนวนเท่าใด หรือไม่ต้องเสียภาษีเลยนั้นมีวิธีคำนวณอยู่ ๒ วิธี คือ

วิธีที่ ๑ มีสูตรดังนี้

ตั้ง	เงินได้ก่อนหักรายจ่ายใด ๆ
ลบด้วย	ค่าใช้จ่ายที่กฎหมายยอมให้หัก
เหลือ	....
ลบด้วย	ค่าลดหย่อน
เหลือ	เงินได้สุทธิ

เอาเงินได้สุทธิมาคำนวณภาษีตามอัตราเป็นขั้น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น เงินได้สุทธิไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท เสียภาษีร้อยละ ๑๐ เงินได้สุทธิส่วนที่เกิน

๑๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท เสียภาษีร้อยละ ๑๓ เงินได้สุทธิส่วนที่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เสียภาษีร้อยละ ๑๖ เป็นต้น

ตัวอย่าง นายแดงมีเงินได้พึงประเมินประเภทเงินเดือน รวมทั้งปีเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท นายแดงมีภริยา ๑ คน และมีบุตรผู้เยาว์ ๒ คน นายแดงจะเสียภาษีเงินได้เท่าใด

วิธีคำนวณภาษี วิธีที่ ๑ ตามสูตรข้างต้น มีดังต่อไปนี้

ตั้ง เงินเดือนทั้งปี		๕๐,๐๐๐	บาท
ลบด้วย ค่าใช้จ่ายที่กฎหมายให้หัก ๒๐ % ของ ๕๐,๐๐๐		๑๐,๐๐๐	,,
เหลือ		๔๐,๐๐๐	,,
ลบด้วย ค่าลดหย่อน			
ตัวผู้มีเงินได้	๔,๐๐๐ บาท		
ภริยา	๒,๐๐๐ ,,		
บุตร ๒ คน ๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท	๒,๐๐๐ ,,	๘,๐๐๐	บาท
เหลือเงินได้สุทธิ		๓๒,๐๐๐	บาท

คำนวณภาษีจากเงินได้สุทธิ ๓๒,๐๐๐ บาท

เงินได้สุทธิ	๑๐,๐๐๐ บาท	ภาษี	๑๐ % = ๑,๐๐๐	บาท
เหลือเงินได้สุทธิ	๒๒,๐๐๐ ,,	,,	๑๓ % = ๒,๘๖๐	,,
• รวมเป็นเงินภาษีที่ต้องเสียทั้งสิ้น			๓,๘๖๐	,,
∴ นายแดงต้องเสียภาษีเงินได้เป็นเงิน			๓,๘๖๐	,,

วิธีคำนวณภาษีวิธีที่ ๒ ให้คำนวณภาษีเงินได้ในอัตราร้อยละ ๐.๕ ของยอดเงินได้ การคำนวณตามวิธีที่ ๒ นี้ จะนำมาใช้ก็เฉพาะเมื่อเข้าหลักเกณฑ์ครบ ๒ ประการ ดังต่อไปนี้

๑) ผู้มีเงินได้จะต้องมีเงินได้ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป และ

๒) ผลลัพธ์ของการคำนวณวิธีที่ ๒ นี้ จะต้องเป็นจำนวนเงินภาษีมากกว่าผลลัพธ์ ของการคำนวณตามวิธีที่ ๑

ฉะนั้นจึงถือเป็นหลักได้ว่า ถ้าผู้มีเงินได้มีเงินได้ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไปแล้ว จะต้องคำนวณภาษีทั้ง ๒ วิธี เมื่อเปรียบเทียบวิธีใดได้เงินภาษีมากกว่าวิธีนั้นถือเป็นคำตอบในการเสียภาษีที่ถูกต้อง เช่น ตามตัวอย่างเดิม ถ้าคำนวณภาษีตามวิธีที่ ๒ จะได้จำนวนเงินภาษี ดังนี้

เงินได้	๑๐๐ บาท	เสียภาษี	๐.๕	บาท
,,	๕๐,๐๐๐ ,,	,,	$\frac{๐.๕ \times ๕๐,๐๐๐}{๑๐๐}$	,,
			= ๒๕๐	,,

ถ้าคำนวณตามวิธีที่ ๒ นายแดงต้องเสียภาษี **๒๕๐** บาท

เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีที่ ๑ แล้ว วิธีที่ ๑ นายแดงเสียภาษีมากกว่าวิธีที่ ๒

∴ นายแดงต้องเสียภาษีตามวิธีที่ ๑ เป็นเงิน ๓,๘๖๐ บาท

ตัวอย่าง นายสุนทรมีรายได้จากการจับปลาทั้งปี ๑๐๐,๐๐๐ บาท นายสุนทรเป็นคนโสด ในปีนั้น นายสุนทรได้บริจาคเงินบำรุงโรงพยาบาลสงฆ์ ๓๐,๐๐๐ บาท จงคำนวณภาษี

วิธีที่ ๑ เงินได้จากการจับปลาทั้งปี ๑๐๐,๐๐๐ บาท

หักค่าใช้จ่ายที่กฎหมายให้หัก ๙๐ % ของ ๑๐๐,๐๐๐ = ๙๐,๐๐๐ ,,

เหลือ ๑๐,๐๐๐ ,,

หักลดหย่อนตัวเอง ๔,๐๐๐ ,,

คงเหลือ ๖,๐๐๐ ,,

บริจาค ๓๐,๐๐๐ บาท แต่หักได้ ๑๐ % ของ ๖,๐๐๐ ๖๐๐ ,,

เงินได้สุทธิ ๕,๔๐๐ ,,

เงินได้สุทธิไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท เสียภาษี ๑๐ %

เงินได้สุทธิ ๕,๔๐๐ ,, ,, $\frac{๕,๔๐๐ \times ๑๐}{๑๐๐}$ = ๕๔๐ บาท

คำนวณตามวิธีที่ ๑ นายสุนทรต้องเสียภาษี ๕๔๐ บาท

วิธีที่ ๒

เงินได้ ๑๐๐ บาท เสียภาษี ๐.๕ บาท

,, ๑๐๐,๐๐๐ ,, ,, $\frac{๑๐๐,๐๐๐ \times ๐.๕}{๑๐๐}$,,

= ๕๐๐ ,,

คำนวณตามวิธีที่ ๒ นายสุนทรเสียภาษี = ๕๐๐ ,,

เปรียบเทียบวิธีที่ ๑ กับวิธีที่ ๒ วิธีที่ ๑ คำนวณแล้วได้เงินภาษีมากกว่าวิธีที่ ๒

∴ นายสุนทรต้องเสียภาษีตามวิธีที่ ๑ เป็นเงิน ๕๔๐ บาท

๗. **เงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษี** มีเงินได้บางอย่างที่กฎหมายยกเว้นให้ ถึงแม้ว่าบุคคลนั้นจะได้รับในระหว่างปี ก็ไม่ต้องนำมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ เงินได้ที่ได้รับยกเว้นนั้น กฎหมายกำหนดยกเว้นไว้ทั้งหมดรวม ๑๖ ประเภท และที่ยกเว้นตามกฎกระทรวงอีก ๔ ประเภท เงินได้ที่ได้รับยกเว้น เช่น ดอกเบี้ยพันธบัตรของรัฐบาล เงินได้ของชาวนา ที่ได้จากการขายข้าวอันเกิดจากการกสิกรรมที่ตนหรือครอบครัวได้ทำเอง เงินได้จากกิจการโรงเรียนราษฎร์ เงินที่ได้รับจากการอุปการะโดยหน้าที่ธรรมจรรยา เงินที่ได้รับจากมรดก หรือจากการให้โดยเสน่หาเนื่องในพิธีหรือตามโอกาสแห่งขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นต้น

๘. **แบบแสดงรายการที่กำหนด** แบบแสดงรายการที่ยื่นเพื่อเสียภาษีมีดังต่อไปนี้ คือ

๑) แบบ ภ.ง.ด. ๙ ก. (พิเศษ) แบบนี้ใช้สำหรับผู้มีเงินได้ประเภท ๔๐ (๑) เพียงประเภทเดียวเท่านั้น

๒) แบบ ภ.ง.ด. ๙ ผู้ใช้แบบนี้ได้แก่ผู้มีเงินได้ทุกประเภท หรือหลายประเภท ม. ๔๐ (๑—๘)

๓. แบบ ภ.ง.ด. ๙ ก. ผู้ใช้แบบนี้ ได้แก่ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคล หรือบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ต้องเสียภาษีอย่างบุคคลธรรมดา โดยไม่คำนึงถึงว่าจะมีเงินได้ประเภทใด

๙. **การชำระภาษี** การชำระภาษีนั้น ให้ชำระพร้อมกับยื่นแบบแสดงรายการดังกล่าว ในข้อ ๘ เว้นแต่กรณีที่ภาษีที่ต้องเสีย จะมีส่วนซึ่งรัฐบาลออกให้ด้วย กรณีเช่นนี้ให้ยื่นแบบแสดงรายการไว้ก่อนได้ โดยไม่ต้องชำระภาษีพร้อมกับยื่นแบบ แต่ต้องยื่นแบบ

ถ้าภาษีที่ต้องชำระจะมีจำนวนตั้งแต่ ๕๐๐ บาท ขึ้นไป จะแบ่งชำระเป็น ๓ งวดก็ได้โดยไม่ต้องมีการยื่นคำร้อง หรือทำเป็นหนังสือแต่อย่างใด การเสียภาษี ๓ งวด = ๓ หาร เช่นภาษีที่ต้องเสีย ๓,๐๐๐ บาท อย่างนี้ ผู้เสียภาษีมีสิทธิชำระเป็น ๓ งวด ๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท โดยชำระงวดแรกเมื่อยื่นแบบ งวด ๒ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันสุดท้ายที่ต้องชำระงวดแรก งวด ๓ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันสุดท้ายที่ต้องชำระงวดที่ ๒

๑๐. **กำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการ** ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการต้องยื่นแบบภายในระหว่างเดือนมกราคม ถึง กุมภาพันธ์ ของทุกปี

ลินจง โปษยานนท์

พิมพ์ที่กรุงไทยการพิมพ์ ๑/๒ ตรอกบ้านช่างหล่อ บางกอกน้อย ธนบุรี
โทร. ๖๑๓๘๕, ๖๕๒๕๑ จุรีรัตน์ วีระพันธุ์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

ณ สุสานประจำตระกูล "วิทยวิโรจน์"
ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
วันอาทิตย์ ที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๒